

Сучасні освітні платформи як засоби вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу

Гелеш Анна Валентинівна¹, Богаченко Владислав Костянтинівич²

Опубліковано	Секція	УДК
20.12.2025	Освіта/Педагогіка	378:004.05

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18354327>

Анотація. Статтю присвячено розгляду сучасних освітніх платформ як засобів вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу. У результаті дослідження з'ясовано, що освітні платформи для вдосконалення професійного розвитку є надзвичайно актуальними у сучасній системі освіти, адже умови воєнного стану часто обмежують традиційні форми підвищення кваліфікації, а онлайн-платформи стають ефективним засобом підтримки професійного зростання. У ході дослідження встановлено, що на сьогодні існує значна кількість різноманітних освітніх платформ для підвищення кваліфікації, вдосконалення знань, умінь і навичок здобувачів освіти у віддаленому форматі. Особливою популярністю серед них відзначаються такі освітні платформи, як Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams, що характеризуються різними можливостями. У підсумку дослідження виявлено, що, з огляду на численні переваги та попри окремі труднощі у використанні, освітні платформи Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams є ефективними та практично незамінними засобами для вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу в умовах сьогодення, позначених війною та її наслідками.

Ключові слова: професійного розвитку, засоби професійного розвитку, онлайн навчання, Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams.

Modern educational platforms as tools for enhancing the professional development of participants in the educational process

Annotation. The article is devoted to the examination of modern educational platforms as tools for enhancing the professional development of participants in the educational process. The study found that educational platforms aimed at improving professional development are highly relevant in today's education system, as the conditions of martial law often limit traditional forms of professional training, while online platforms become an effective means of supporting continuous professional growth. The research established that there is currently a wide range of educational platforms available for advanced training and for improving the knowledge, skills, and competencies of learners in a remote format. Among them, platforms such as Google Classroom, Moodle, and Microsoft Teams are particularly popular, each offering

¹ кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Національний університет «Львівська політехніка», ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0143-0518>

² здобувач вищої освіти другого курсу навчання магістерського рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, Національний університет «Львівська політехніка», ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1260-3832>

diverse possibilities. The study concludes that, given their numerous advantages and despite certain challenges in their use, Google Classroom, Moodle, and Microsoft Teams serve as effective and practically indispensable tools for enhancing the professional development of participants in the educational process under current conditions marked by war and its consequences.

Keywords: professional development, tools for professional development, online learning, Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams.

Вступ

Постановка проблеми. Освітні платформи для вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу актуальні у сучасному освітньому процесі, адже в умовах воєнного стану часто обмежують традиційне навчання. Обмеження в можливості здійснення освітнього процесу та вдосконалення професійного розвитку зумовлюють потребу в альтернативних інструментах. З їхньою допомогою учасники освітнього процесу можуть отримати доступ до навчальних матеріалів, онлайн-курсів та інтерактивних форм підвищення кваліфікації за наявності доступу до інтернету, що важливо в рамках віддаленого формату навчання. В умовах воєнного стану, коли традиційні форми навчання й професійного розвитку можуть бути обмежені, освітні платформи для вдосконалення професійного розвитку стають ефективним інструментом безперервного професійного зростання.

Окрім цього, використання освітніх платформ для вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу дозволяє ефективно організувати навчання та заощадити час як викладачів, так і здобувачів освіти, а процес навчання – доступний для аналізу та відстежування. Сучасні освітні платформи для удосконалення знань, умінь та навичок пропонують широкий спектр курсів, вебінарів та тренінгів, а також ресурси для підвищення цифрової компетентності. Вони забезпечують швидкий зворотній зв'язок, сприяють постійному покращенню знань і дозволяють своєчасно оцінювати власний професійний розвиток.

Значну роль відіграє й те, що освітні платформи сприяють розширенню доступу до якісних освітніх ресурсів незалежно від географічного розташування учасників освітнього процесу. Це є критично важливим для регіонів, які зазнали руйнувань або мають обмежену інфраструктуру через воєнні дії. Таким чином, цифрові освітні платформи виконують не лише функцію навчання, але й забезпечують освітню рівність та підтримку психоемоційної стабільності через можливість продовжувати професійний розвиток навіть за складних умов.

До того ж, інтеграція освітніх платформ у процес професійного розвитку дозволяє підвищувати якість освіти шляхом широкого застосування сучасних аналітичних інструментів. Завдяки автоматизованому збору даних щодо прогресу та результативності навчання викладачі та адміністрація можуть об'єктивно оцінювати ефективність освітніх програм, своєчасно виявляти проблемні зони та коригувати зміст навчання. Це створює умови для формування системи безперервного вдосконалення, орієнтованої на результативність і розвиток компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних дослідників питанню вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу за допомогою онлайн платформ приділяли увагу Гуменний О., Забелі О., Кубіцький С., Колос К.. Велика увага до впровадження Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams в освітній процес для вдосконалення знань, умінь та навичок приділяється і зарубіжними науковцями, зокрема Keerio M., Ketut S., Ida Bagus., Nyoman T., Wayan L.

Мета статті полягає у порівняльному аналізі функціональних можливостей і особливостей освітніх платформ Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams як засобів вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу.

Результати

Популярність використання освітніх платформ у сучасних умовах, їх активне впровадження як одного з ключових засобів забезпечення неперервного професійного розвитку учасників освітнього процесу, зумовлені потребою адаптації освіти до кризових ситуацій – таких як пандемія чи війна. На сьогодні існує значна кількість платформ, які сприяють підвищенню кваліфікації викладачів, розвитку цифрових компетентностей і професійній взаємодії. Серед них особливої популярності набули Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams, що забезпечують ефективну організацію навчання, комунікацію й співпрацю в онлайн-середовищі.

К. Колос зазначає, що значну роль у розвитку предметних компетентностей викладачів інформатики відіграє використання платформи Moodle, яка розглядається як цілісне навчальне середовище та методична система. Воно забезпечує такі ключові можливості, як: організацію дистанційного курсу для підвищення кваліфікації; підтримку тьюторської взаємодії у форматі «тьютор – слухач»; створення умов для самостійної, дослідницької та практично орієнтованої діяльності; формування навичок роботи з електронними ресурсами; розвиток уміння застосовувати ІКТ у навчальному процесі; активне залучення викладачів до навчальної взаємодії; підвищення рівня професійної рефлексії; забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії; стимулювання професійного самовдосконалення викладачами інформатики [1, с. 72].

О. Забелін наголошує, що Google Classroom виступає не просто інструментом, а повноцінним освітнім середовищем, яке поєднує традиційну та дистанційну форми роботи. У цьому цифровому просторі зосереджено основні елементи взаємодії між викладачем і здобувачами: розміщення навчальних матеріалів, отримання та виконання завдань, систематичний зворотній зв'язок, можливість організувати групові активності й підтримувати постійну комунікацію. Дослідник підкреслює, що таке онлайн-середовище розширює межі звичайної класної кімнати, забезпечує вільний доступ до ресурсів у будь-який час і сприяє підвищенню самостійності, організованості та активності учасників освітнього процесу [2].

О. Гуменний зазначає, що використання цифрової платформи Microsoft Teams у професійній підготовці здобувачів освіти відіграє важливу роль, оскільки забезпечує створення єдиного комунікаційного середовища та сприяє підвищенню ефективності навчального процесу. Автор підкреслює, що Microsoft Teams дає можливість організувати освітню взаємодію на основі таких компонентів, як: проведення синхронних онлайн-занять; підтримка асинхронного навчання; забезпечення своєчасного обміну навчальною інформацією; створення умов для групової взаємодії; формування професійних умінь через цифрову співпрацю; підвищення самостійності та відповідальності здобувачів за результати навчання [3].

Розглянемо детальніше функціональні особливості згаданих освітніх платформ.

Google Classroom – це безкоштовна освітня онлайн-платформа від компанії Google, створена для організації освітнього процесу, комунікації між викладачами та студентами, а також ефективного керування навчальними матеріалами. Сервіс працює через веббраузер або мобільний застосунок Classroom і забезпечує швидкий доступ до завдань, оголошень, електронних матеріалів та зворотного зв'язку. З моменту свого запуску Classroom став одним із найпопулярніших освітніх інструментів у світі завдяки простоті використання, інтеграції з іншими сервісами Google та зручності організації дистанційного чи змішаного навчання [4, с. 2].

Платформа дозволяє викладачам формувати окремі навчальні курси, розробляти систематизовані освітні матеріали й управляти навчальною діяльністю студентів у режимі реального часу. Через створення завдань, цифрових ресурсів, інструкцій та тестових форм викладач не лише організовує навчальний процес, а й підвищує власну

цифрову компетентність. Таке середовище мотивує до постійного вдосконалення педагогічних підходів, урізноманітнення методів навчання та інтеграції інноваційних сервісів Google у щоденну практику. Студенти, у свою чергу, працюючи з різними форматами завдань, розвивають академічну самостійність, цифрову грамотність та вміння співпрацювати онлайн, що є важливою складовою їхнього професійного становлення.

Меню платформи забезпечує логічну й інтуїтивну навігацію між ключовими розділами курсу: стрічкою оголошень, переглядом навчальних матеріалів, виконанням завдань та журналом оцінювання. Така чітка структура сприяє організації освітнього середовища, у якому викладач може швидко координувати діяльність усіх учасників курсу, своєчасно надавати зворотний зв'язок та підтримувати професійну комунікацію.

Google Classroom підтримує різноманітні формати освітніх завдань, що підвищує методичну гнучкість викладача та відкриває можливості для застосування сучасних навчальних стратегій. У платформі доступні такі типи завдань:

- стандартні завдання з можливістю долучення файлів, документів, відео чи фото, що дозволяє викладачам комбінувати різні види діяльності;
- тестові завдання на основі Google Forms, які підтримують різні типи відповідей і сприяють формуванню системної оцінювальної діяльності;
- запитання для письмових або вибіркокових відповідей, що розвивають критичне мислення та вміння аргументувати;
- навчальні матеріали, призначені для самостійного опрацювання;
- тематичні блоки, що дають змогу структурувати зміст курсу відповідно до логіки навчальної програми.

Однією з важливих переваг Google Classroom є можливість інтегрувати мультимедійні матеріали: зображення, відео, інтерактивні моделі, посилання на ресурси YouTube чи Google Drive. Це активізує творче оформлення навчальних матеріалів, стимулює викладачів до пошуку нових методичних рішень та розширення власного професійного інструментарію. Для студентів така візуальна та змістова насиченість завдань полегшує сприйняття матеріалу й підтримує навчальну мотивацію.

Moodle – це відкрита модульна освітня платформа, що широко використовується для організації дистанційного та змішаного навчання і водночас є дієвим засобом професійного розвитку учасників освітнього процесу. Система забезпечує створення повноцінного цифрового навчального середовища, у межах якого викладачі можуть розробляти власні навчальні курси, удосконалювати методики викладання, обмінюватися практиками та проходити підвищення кваліфікації. На відміну від багатьох комерційних LMS, Moodle має відкритий код, що гарантує вільний доступ до всіх основних можливостей без обмежень і дає змогу адаптувати платформу до потреб конкретного освітнього закладу.

Завдяки модульності Moodle забезпечує викладачів широким спектром інструментів для створення навчальних матеріалів, інтерактивних вправ і тестових завдань. Платформа підтримує розміщення лекційних ресурсів, презентацій, відеоматеріалів, інтерактивних лекцій, форумів, чатів, глосаріїв і вбудованих вікі. Особливе значення для професійного розвитку мають засоби створення тестових модулів та аналітики їх проходження: викладач може не тільки розробити якісне оцінювання, але й проаналізувати результати, виявити прогалини в засвоєнні знань і вдосконалити власні педагогічні підходи [5, с. 3].

Важливою перевагою платформи є розширена система оцінювання та зворотного зв'язку. Журнал оцінок Moodle дає змогу формувати індивідуальні траєкторії навчання, встановлювати критерії оцінювання, використовувати рубрики та коментувати роботи. Для викладачів це є інструментом професійного саморозвитку, оскільки дозволяє

вдосконалювати підходи до оцінювання, підвищувати об'єктивність та своєчасно отримувати інформацію про ефективність власних методів роботи.

Moodle також виступає платформою професійної комунікації. Система містить форуми різного формату, чати та внутрішні повідомлення, що створює умови для обміну досвідом між викладачами, проведення методичних обговорень, дискусій чи консультацій. Такі інструменти сприяють формуванню професійних спільнот та підтримці безперервного підвищення кваліфікації.

Значну увагу в Moodle приділено можливостям кастомізації. Викладач або адміністратор може змінювати тему оформлення курсу, додавати елементи навігації, налаштовувати блоки, керувати ролями й дозволами учасників. Така гнучкість дає змогу викладачам не лише адаптувати навчальні курси до потреб студентів, але й удосконалювати власну цифрову компетентність, працюючи з інструментами структурування та дизайну навчального середовища.

Меню налаштувань курсу в Moodle забезпечує управління доступом до матеріалів, встановлення умов завершення завдань, налаштування індивідуальних чи групових траєкторій навчання, а також інтеграцію з зовнішніми сервісами, такими як Microsoft 365, Zoom або BigBlueButton. Це сприяє розвитку професійної мобільності викладачів і формуванню навичок використання сучасних цифрових інструментів у щоденній діяльності.

Завдяки розвиненим аналітичним інструментам Moodle надає можливість отримувати детальні звіти про активність користувачів, виконання завдань, успішність проходження тестів. Використовуючи ці дані, викладачі можуть оцінювати власну ефективність, коригувати зміст курсів і методи роботи. Аналітика таким чином стає інструментом рефлексії та підвищення професійної майстерності.

Microsoft Teams – це комплексна онлайн-платформа для комунікації та співпраці, що забезпечує ефективну організацію навчального процесу. Вона має україномовний інтерфейс, проста у використанні та безкоштовно доступна закладам освіти, які використовують пакет Microsoft 365. Сервіс дозволяє створювати віртуальні навчальні аудиторії, проводити відеоконференції, організовувати групові заняття, обмінюватися файлами та виконувати спільні проекти в режимі реального часу [6].

Платформа дає змогу створювати віртуальні навчальні аудиторії, проводити відеоконференції, вебінари та тренінги, що сприяє підвищенню кваліфікації викладачів і активній участі студентів. У Microsoft Teams можна організовувати групові заняття, обмінюватися файлами, розробляти спільні проекти й опановувати сучасні цифрові інструменти через практичну діяльність. Викладач має можливість призначати завдання, відслідковувати їх виконання, проводити опитування, створювати електронні журнали й використовувати вбудовані інтеграції, такі як Microsoft Forms, OneNote Class Notebook, Kahoot!, Quizizz тощо, що сприяє збагаченню професійного досвіду та використанню інноваційних методів навчання.

Microsoft Teams забезпечує доступ до всіх матеріалів, записів занять і статистики активності, що дозволяє викладачам аналізувати результати, удосконалювати власні педагогічні стратегії та підвищувати ефективність навчального процесу. Завдяки можливості експортувати дані, зберігати матеріали в OneDrive чи SharePoint та організовувати спільні професійні спільноти, Microsoft Teams створює умови для безперервного професійного розвитку, навчання та підвищення кваліфікації всіх учасників освітнього процесу.

Висновки

Таким чином, можемо стверджувати, що згадані освітні платформи є важливим і актуальним складником сучасного освітнього середовища, адже сприяють вдосконаленню професійного розвитку учасників освітнього процесу. Проведений нами

аналіз свідчить про те, що такі платформи, як Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams ефективно забезпечують організацію дистанційного навчання, комунікацію та співпрацю між учасниками освіти. Вони дають змогу створювати навчальні курси, обмінюватися матеріалами, проводити онлайн-заняття та оцінювати результати навчання, що особливо важливо в умовах війни й обмежень традиційних форм навчання.

З'ясовано, що освітні платформи є дієвим засобом забезпечення безперервного професійного розвитку, підтримуючи ефективність і стабільність освітнього процесу навіть у кризових умовах. Відтак у наш час освітні платформ для вдосконалення професійного розвитку учасників освітнього процесу є практично незамінними, забезпечуючи одночасно неперервність навчання, безпеку та ефективність.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі вбачаємо в експериментальній перевірці ефективності освітніх платформ, зокрема Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams.

Список використаних джерел

1. Колос К. Р. Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти. Diss. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання, 2011. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/850/>
2. Забелі О., Кубіцький С. Рекомендації щодо вдосконалення системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Матеріали конференцій МЦНД 11.10. 2024; Луцьк, Україна 2024 С. 46-52. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/221>
3. Гуменний О. Д. Цифрова платформа TEAMS та її роль у підготовці кваліфікованих робітників. 2024 С. 21-23. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743281/>
4. Ketut Sudarsana, I., Bagus Made Anggara Putra, I., Nyoman Temon Astawa, I., & Wayan Lali Yogantara, I. The use of Google classroom in the learning process. Journal of Physics: Conference Series, IOP Publishing, 2019 URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1175/1/012165/meta>
5. Xiao Qin. Using open-source learning platform (Moodle) in university Teachers' professional development. Journal of Physics: Conference Series. Vol. 1646. No. 1. IOP Publishing, 2020. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1646/1/012036/meta>
6. Keerio, Muhammad Usman, et al. "Evaluating students' perceptions of Microsoft Teams for online academics improvement. Pakistan Journal of Engineering and Technology 2022 С. 56-67. URL: <https://journals.uol.edu.pk/pakjet/article/view/1578>